بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ހުލާސާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2019/HC-A/285
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**
  - ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:**
  - ނަން: ސިނާން އަދުނާން
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A341774
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ދަފްތަރު ނަންބަރު 5293/ ސ.ފޭދޫ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: [illegible] / ސ. ފޭދޫ

- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 29 ރަމަޟާން 1440 / 03 ޖޫން 2019
- ނިމުނު ތާރީޚު: 13 ޛުލްޤަޢިދާ 1440 / 16 ޖުލައި 2019

- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރު:**
  - ނަންބަރު: 145-J/MA/2019/970
  - ނިމުނު ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
  - ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
  - ނިމުނު ތާރީޚު: 05 މެއި 2019

- **ބެއްލެވި ފަނޑިޔާރުންގެ ބޭފުޅުން:**

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް   އިސް ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން   ފަނޑިޔާރު [illegible]

(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/970 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރެފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ، އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ފަރާތަކީ ދަފްތަރު ނަންބަރު 5293 / ސިނާނު އަދުނާން (ދ.ރ.ކާޑު ނަންބަރު: A341774) އެވެ.

- **ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/970 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ، ދަފްތަރު ނަންބަރު 5293 / ސިނާނު އަދުނާނުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުމާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަހައްޓަން އަމުރުކޮށް ނެރެފައިވާ ކޯޓުއަމުރެއްކަން އެ ކޯޓު އަމުރުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/970 ކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/970 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، އެޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/970 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަކާއި ނުލައި ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "މަތިމަރުތަބާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު މަރުތަބާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

3- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/970 ކޯޓު އަމުރާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދެ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ސަރީޙަކޮށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، 2019 ޖެނުއަރީ 08 ވަނަ ދުވަހު 07:38 ހާއިރު ގ.[illegible] ގެގައި ބަޔަކު ތިބުން މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރަމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މައްސަލާގައި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ކްރިމިނަލް ކޭސްގެ ނަންބަރު 145-J/MF/2019/1014 "ބަންގުރާމުދު ގެއްލިއްޔުމުގެ އެއި ހުރަހަށާ ކޯޓު" އިން ސިނާނު އަދުނާނު ބަންދުގައި ބަހައްޓައި ދިނުމަށް އެދުމުން، ސިނާނު އަދުނާނުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު މައްސަލާގައި ފުލުސް މަސްއޫލުވެރިއެއްކަމަށްވާ ޢަފީފު އަބްދުﷲގެ މަސްއޫލުވެރިޔާއި، އެތަނަކީ ޢަފީފު އަބްދުﷲގެ ތަހުގީގުކަމަށް ބާރުޓީއާއި، ސިނާނު އަދުނާނުގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފަހައްޓައި ނަގާފައި ސިނާނު އަދުނާނު އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ބަލާފައި ސިނާނު އަދުނާނު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް 2019 މެއި 05 ދުވަހު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައިވާތީއެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ކަމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހާއަކު ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ހުށަހެޅޭނަމަ، އަދި އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާވެދާނެކަމަށް ބެލެވޭނަމަ، އެމީހަކު ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފަސޭހަ ޤާނޫނީ އަސާސެއް ކުރިމަތިވާނަމަ، އެހެން އޮންނަނީ، ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާ ބަންދުކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނު އެއްގޮތަށް ބަލައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށުގެ ބާވަތަށް ބަލާއިރު، ބަންދުކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ އަސާސްތަކެއް ވެފައިވާ ކަމަށް ދެކޭނަމަ ކަމާ ގުޅޭ ޤާނޫނުގެ ކަނޑައެޅިގެންވާ ކަންކަމާއި، ކުށުގެ ކެޓަގަރީއާ ބެހޭގޮތުން ބަލަންޖެހޭކަމާއި،

ހަވާލާދީފައިވާ މައްސަލައަށް ބަލާއިރު ސިނާނު އަދުނާނުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވަނީ، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން، ގެންގުޅުން، އެތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުށް ކަމަށްވާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި މަސްތުވާތަކެތީ ޖުރުމް ކުރުމުގެ ކުށަކީ ޖިނާއީ ޑީ2 ކުށުގެ ގޮތުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ އެހެން ކުށްތަކާއެކު

މަސްއޫލިއްޔަތެއް ޖެހޭނީ ކުރިމަތިލި މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރިކަން ދޭނެ ކުރުމެއް އަމަލު ތަކެއްކަމަށް ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އުސޫލުން އެންނަނިރު، މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ފޮރެންސިކް ޓެސްޓް ސަރވިސްގެ ފާރުމަން އެއްޗެން ހުށަހެޅި އެއްޗެހީގެ ނަންބަރު 145-J/MF/2019/1014 "ބަރުގާރުގެ ޕެޓެރިނަލްމަހަށް އެއީ ހުރަހެއް ނޫން" އަދި ބަލާއިރު ސިޔާސަތު އަދާލަތުގެ މައްސަލަ ތަރުތީބުކުރުމުގެ ކުރިން މައްސަލަ ކުރަން ކުރުމަށް ފެންނަކަން ނެތި ފަރާތާ ހުރަހެޅިފައިވާކަން އެނގެކަމާއި،

އެހެންކަމުން ސިޔާސީ އަދުރާނުގެ މައްސަލަ ތަރުތީބުކުރުމުގެ ކުރިޔަ ޖާބިރު ޝަޚް ކުރީއްކަމަށް ކަނޑައަޅައިފައި އެއްވެސްގޮތަކަށް މައްސަލައާއި، މި މައްސަލައިގައި ސިޔާސީ އަދާލަތުގެ މައްސަލަ ތަރުތީބުކުރުމުގެ ކުރިން ފިޔަވަޅު ނެތި ފަރާތުގެ މައްސަލައިގައި އަދި އެފަދަ ކުރިމަތިވާގައި ތަރުތީބުކުރުމުގެ ގޮތުގައި ބަލާފައި ބޭނުންކުރުމަށް ކަނޑައަޅައިފައި އެންމެ ކުރިން ހުކުމްކުރެއްވޭ ބާރު، މި ގޮތަށް ތަރުތީބުގައިވާ ގޮތުގައި ފަރާތުގައި ކުރިމަތިލި މުޖުތަމަޢުގެ ސާބިތުވާން ނުރައްކަލުން އެއްކަލަތަކަށް ބަލަންޖެހެއަވަތެވެ.

(ށ) ބިނާކުރަނީ ކަމަކީ، ތަރުތީބު މަޤާމުގައިވާ މައްސަލަތަކާއި ދިފާޢަށް ދަރަޖަދީން ހުށަހެޅި ހިނގުމުންފާ ސަރީރަތުތަކުގައި އިސްތިސްނާއި ބާރުތަކުގައި ފުރަތު ކައިރަށްވެން ބަޔާނުގެ ފުރަތަމަ ޖާބިތަށް، އެމައްސަލައިގެ މައްސަލައިގެ ދަށް ޤާނޫނު ނިންމުން ނިންމާ އިސްތިސްނާއާ ކުރުމުގެ ކުރިން އެމައްސަލައިގެ މައްސަލައިގެ ފުރަތަމަ ހައިރާނަށް ވަކިވާ ވަކިވެފައިވާކަމާއި، ހުށަހެޅިފައިވާ ދަރަޖާގެ މައްސަލައިގެ ދަށް ދަރަނި ކަނޑައަޅާ ނިންމުމުގެ ކުރިން އެމައްސަލައިގެ އާ ގޮތް ހުށަހެޅި ހައިރާނަށް ވަޒަންކުރަން އެހެންތަކުގެ މައްސަލައިގެ ބަދަލުވެފައި މި ނިޔަމަ ބަދަލުވެފައި ދެވެން ނުވަތަކަން ބަލައި ގޮތް ކަނޑައަޅައި ފާހަގަކުރަ، އިސްތިސްނާއާއި ކުރުމުގެ ނިޔާމާއި ތަރުތީބު ކަރުދާހެއް، މިޔާ އިސްތިސްނާއި ތަރުތީބުގައިމެއްވި، ފުރަތަމަގެއި ހިނގުމުންފާ ސަރީރަތުތަކުގެ

ހައިކޯޓުން ބަންދުގެ މުއްދަތު ޖެހުމަކީ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހައްޤެއް [illegible] [illegible] [illegible] އެހެންކަމުން، ހިނގަމުންދާ [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދާއިމެދު ދަށުކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ހައިކޯޓުން ބަލާއިރު، އެމައްސަލަ ބަލަންޖެހޭ ވާނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިނާކޮށް، އެމައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] ދަށު ކޯޓުން [illegible] ނިންމުމެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/279 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ށ) [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] 145-J/MA/2019/970 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ކަމާއި،

ނަމަވެސް [illegible] އަދާލަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/970 ކޯޓު އަމުރުން ދަފްތަރު ނަންބަރު 5293 / ސިނާނު އަދުނާނު ޝަރުތުކޮށް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމި ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް، ސިނާނު އަދުނާނުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ މައްސަލައަކީ ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ދައުވާ ހުށަހެޅި ޝަރީޢަތުގައި އޮތް މައްސަލައެއް ކަމުން، ސިނާނު އަދުނާނު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް އެދުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވިދިޔަ ކަންކަމުގެ އަލީގައި، މިމައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 05 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަފްތަރު ނަންބަރު 5293 / ސިނާނު އަދުނާނުގެ ބަންދާ މެދު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަލުން ގޮތެއް ނިންމުމަށް އަންގާ އަމުރުކޮށްފީމެވެ.